

نسبت توسعه با فراگیری نهادهای عمومی برای وفاق ملی

تحولات توسعه‌ای در ایران در گرو تغییرات نهادی توام با آموزش بسترهای اقتصادی و اجتماعی نظام حکمرانی است. نهادهای با انباشت و افزایش سرمایه به شکل های گوناگون این فرایند را تسهیل می نمایند: ۱- کاهش در کمیت هزینه‌های تولید و انتقال ۲- افزایش اعتماد میان کنشگران اجتماعی و اقتصادی ۳- افزایش ظرفیت کار آفرینی ۴- تقویت فرایندهای یادگیری و ارتباطی و تقویت شبکه های کار آفرینی؛ اما راهبر توسعه اقتصاد منطقه‌ای به دلیل برقراری اتصال بین اقتصاد با فرصت های در حال ظهور همچون خوشه های فناوری و اکتساب منابع نوین برای اجرای راهبر توسعه‌ای فراگیر، به فرایندی پشتیبان نیاز دارد: ۱- روش های نوین: خلق مزیت های ویژه مکانی برای تولید کالا یا سایر فعالیت های شهری به منظور تغییر پایه اقتصادی یا نهادهای نوین که شهر های هوشمند و استارت آپی هستند با تعیین اهداف صنعتی نوین، خلق دروازه های منطقه ای و قطب های کار آفرینی. ۲- پشتیبانی از فعالیت های کیفیت محور همچون: آماده کردن محیط کسب و کار با جایگزینی و اردات از طریق گسترش تولیدات محلی، برنامه های حمایتی فنی شامل ادغام شدن سرمایه اجتماعی و قدرت نهادی برای خلق اعتماد عمومی که منجر به انجام مبادلات با کمترین اصطکاک می شود، ترتیبات مالیاتی رقابتی، حمایت از حقوق مالکیت فکری، حفظ شاخص کیفیت و دسترسی آسان به حمل و نقل پیشرفته و هوشمند تر انزیتی. برای فراگیری نهادهای عمومی و شکل گیری وفاق ملی باید توجه داشت که توسعه نهادی در عرصه های به وقوع می پیوندد که در آن نهادهای رسمی و غیر رسمی برای توسعه، آموزش دیده باشند که در نتیجه هزینه انواع مبادله به حداقل می رسد، انت جویی از طریق رقابت و حضور عوامل رقیب کنترل می شود، خود گردانی بازار و مشارکت فعالان اقتصادی، اجتماعی در سطح بالایی از اعتماد و وفاق عمومی قرار می گیرد. این در حالی است که در صورت عدم تصمیم سازی صحیح، خودمحوری و مسئولیت گریزی افزایش می یابد. فرصت طلبی گسترش می یابد و کاسیان مخترک بر اعمال تحریم سازمانی کار شکنانه پافشاری می کنند که نتیجه آن افزایش هزینه هر مبادله است و در نهایت ناپایداری فعالیت های اقتصادی فراگیر را در پی خواهد داشت. در این میان هر برنامه ریزی باید مبتنی بر ظرفیت ها و مزیت های نسبی منطقه ای هماهنگ با فرهنگ منطقه باشد نه بر اساس توزیع برابریابی رمانتیک ... در شرایط مطلوب توسعه منطقه ای فراگیر، نه تنها شرکت ها و کشور ها بلکه مناطقی به پایک دیگر رقابت می کنند تا با دستیابی به مزیت رقابتی در اقتصاد جهانی و دسترسی به بازار های جدید مالی به مزیت رقابتی که عامل وفاق ملی است، دسترسی یابند. هدایت نهادهای به سمت سیاست گذاری عمومی مبتنی بر عدد و آمار واقعی را می توانیم به دو چرخه ای تشبیه کنیم که چرخ نهادی عقب با کمک نهادهای رسمی و غیر رسمی دو چرخه را به جلوی می راند و چرخ راهبر توسعه فراگیر که چرخ جلویی است با محیط نهادی که توسعه در آن شکل می گیرد، باید متناسب باشد. این در حالی است که در اکثر برنامه های آتی و مدون، فرایند توسعه نهادی به شکل نامتعادل رخ می دهد یعنی بین نهادهای دولتی در مقابل رشد کار آفرینی و یک توسعه فراگیر ناهماهنگی مشهود است. باید توجه داشت که توسعه امری نیست که بر قامت شرایط هر جامعه ای بدون در نظر گرفتن مبانی آموزشی، دوخته شود. هنر توسعه دهنده گان، شناخت محیط فراگیری نهادهای عمومی و یافتن تار و پود وفاق ملی است. امروز همه کسانی که به تجارت برنامه ریزی توسعه توجه ویژه ای دارند، پی برده اند که نباید فقط به تهیه برنامه، بدون توجه به شرایط اجرای آن پرداخت اما برنامه ریزی در محیطی تمرکزگرا، دولتی و مداخله گر با برنامه ریزی منطقه ای در مقایسه با اقتصاد آزاد مبتنی بر رقابت پذیری با مشارکت مردم نهادهای اقتصادی، کاملاً متمایز و کاری بس دشوار است.

خبر
<div>اقتصادی</div>

انسداد ۵۹۰ حلقه چاه غیر مجاز در ۵ شهر استان

مدیر امور منابع آب مشهد گفت: بیش از ۵۹۰ حلقه چاه غیر مجاز در محدوده زیرپوشش این امور شامل شهرستان های مشهد، چناران، گلپایهر، طرقبه- شاندیز و فریمان مسدود شد. به گزارش روابط عمومی آب منطقه ای خراسان رضوی، امیرحسین حبشی زاده افزود: با مسدودسازی این تعداد حلقه چاه از ابتدای سال تا کنون از برداشت غیرقانونی ۱۸ میلیون متر مکعب آب از منابع زیرزمینی جلوگیری شد. وی اضافه کرد: این اقدام در راستای حفظ منابع زیرزمینی و بر خورد با برداشت های غیرمجاز، پس از مراحل قانونی و با تلاش گروه های گشت و بازرسی و نیروی انتظامی انجام شد. مدیر امور منابع آب مشهد ادامه داد: ۱۳۸ حلقه چاه از چاه های مسدود شده، عمیق تا عمق ۱۸۵ متر و دی ۱۶ لیتر بر ثانیه و ۴۵۳ حلقه چاه نیز نیمه عمیق است. حبشی زاده افزود: همچنین از ابتدای امسال تاکنون ۲۰ دستگاه اموات حفاری غیر مجاز در محدوده زیرپوشش امور منابع آب مشهد شناسایی و توقیف شده است.

یادداشت
<div>سید جلیل رضوانی</div>

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی خراسان رضوی
Mon,Nov.4,2024, No.5655
دو شنبه ۱۴ آبان ۱۴۰۳ . شماره ۵۶۵۵
<i>خبرآن صوبی</i>

سید محمد مهدی هاشمی / دیروز سیزدهم آبان ماه، روز دانش آموز و گرمی داشت سالروز تسخیر لانه جاسوسی آمریکا در سال ۵۸ بود؛ مناسبتی که صبح روز گذشته با گردهمایی عظیم مردم مشهد در میدان بسیج و راهپیمایی تا میدان بیت المقدس با شکوه هر چه تمام تر گرمی داشته شد. به گزارش «خراسان رضوی»، هر چند که در این گردهمایی عظیم از همه سنین و اصناف حضور داشتند اما نقش آفرینی دانش آموزان در بیعت با آرمان های اسلام و انقلاب و سر دادن فریاد استکبار ستیزی و اعلام پراث از آمریکا و اعوان و انصارش مشهودتر بود. راهپیمایی امسال ابعاد جدیدتری نیز پیدا کرده بود؛ اهتزاز پرچم های پر تعداد مقاومت سرافراز، بیش از سال های قبل نقش و نگار ضد استکباری و ضد اسرانیلی به این گردهمایی بخشیده بود. حضور پر رنگ جوانان و سر دادن شعار های مرگ بر آمریکا و مرگ بر اسرائیل، در کنار روی دست گرفتن تصاویر امامین انقلاب و شهدا، خیابان امام رضا(ع) مشهد را به یکی از بزرگترین مدارس استکبار ستیزی تبدیل کرد؛ مدرسه ای که دانش آموزان آن با به آتش کشیدن پرچم آمریکا، امتحان درس استکبار ستیزی را پس دادند. امروز چندین دهه و چند نسل از ابتدای انقلاب گذشته است، اما آرمان های امام انقلاب را همچنان می توان در میان شعار های دانش آموزان نسل های دهه هشتادی و نودی این مرز و بوم شنید. در میان سیل خروشان این جوانان، دانش آموزان بسیاری را می توان دید که با پوشیدن لباس های نظامی «فهمیده او، آماج گی خود را در جهت ایستادگی و حتی جانفشانی برای اسلام و انقلاب ابراز می کنند. در گوشه ای از این راهپیمایی ماکت موشک های اقتدار آفرین این مرز و بوم بر دستان این دانش آموزان حمل می شد.

● **۱۳ آبان روز مبارزه با استکبار آمریکا**
در پایان این راهپیمایی، رئیس دفتر عقیدتی سیاسی فرماندهی کل قوا به عنوان سخنران این مراسم در حضور نماینده ولی فقیه در استان و جمعی از مسئولان و مقامات شهری

اقتصادی-سیاسی

دو شنبه ۱۴ آبان ۱۴۰۳ . شماره ۵۶۵۵

خبرآن صوبی

راهپیمایی ۱۳ آبان با حضور پر شور مردم و دانش آموزان مشهدی برگزار شد

فریاد علیه استکبار

عکس: سیدرضا حقانی

است که مادر دوره آخر الزمان قرار داریم و بشریت در انتظار مصلح است و در تلاشد تا پرچم دار این مسئله باشند و دوایده دارند، اول جهانی گرایی و دوم موعود گرایی است. امروز دو جبهه مقابل یکدیگر قرار گرفته اند و شاهد جابه جایی قدرت بوده است؛ یک بار در قرن پانزدهم اروپا با تکیه بر صنعتی شدن مرکز قدرت شد. این حاکمیت قدرت در اروپا منشأ دو جنگ جهانی اول و دوم شد که خود زمینه ساز جابه جایی قدرت در مرحله دوم شد. یعنی آمریکا در جنگ جهانی اول و دوم بدون پرداخت هزینه وارد جنگ شد و پیروز شد و قدرت از اروپا به آمریکا منتقل شد. از قرن بیستم به بعد ما شاهد تکانه هایی در جهان ناشی از جابه جایی قدرت در مرحله سوم هستیم. انتقال قدرت در دو جهت انجام می شود که جهت اول آن انتقال قدرت از تک محوری به چند قطبی است و تحلیل می کنند که قدرت های تاثیر گذار آینده جهان شامل کشورهای آمریکا، چین، روسیه، هند و ایران خواهند بود. جهت دوم نیز انتقال قدرت از محور باطل به محور حق است. تحلیل آمریکایی ها و رژیم صهیونیستی این

رویکرد را استگرایی در اروپا، مادر سراسر جهان شاهد جابه جایی قدرت هستیم و درک این مسئله برای ملت ایران بسیار مهم است که بدانند در این جابه جایی قدرت، چه جایگاه ورسالتی دارد؟ در طول تاریخ، بشر دو مرتبه شاهد جابه جایی قدرت بوده است؛ یک بار در قرن پانزدهم اروپا با تکیه بر صنعتی شدن مرکز قدرت شد. این حاکمیت قدرت در اروپا منشأ دو جنگ جهانی اول و دوم شد که خود زمینه ساز جابه جایی قدرت در مرحله دوم شد. یعنی آمریکا در جنگ جهانی اول و دوم بدون پرداخت هزینه وارد جنگ شد و پیروز شد و قدرت از اروپا به آمریکا منتقل شد. از قرن بیستم به بعد ما شاهد تکانه هایی در جهان ناشی از جابه جایی قدرت در مرحله سوم هستیم. انتقال قدرت در دو جهت انجام می شود که جهت اول آن انتقال قدرت از تک محوری به چند قطبی است و تحلیل می کنند که قدرت های تاثیر گذار آینده جهان شامل کشورهای آمریکا، چین، روسیه، هند و ایران خواهند بود. جهت دوم نیز انتقال قدرت از محور باطل به محور حق است. تحلیل آمریکایی ها و رژیم صهیونیستی این

● وعده صادق ۳ حتمی است

حجت الاسلام و المسلمین سعیدی با اشاره به تقابل راهبردی و عملیاتی جبهه مقاومت و دشمنان افزود: وعده صادق ۱ طوفانی به پا کرد و وعده صادق ۲ طوفانی با مقیاس چندین برابری برپا کرد و رژیم صهیونیستی را به شدت با مشکل مواجه کرد. امروز آن ها در انتظار وعده صادق ۳ آرام و قرار ندارند و بدانند که وعده صادق ۳ هم قطعاً عملیاتی خواهد شد و حتی شدیدتر از دو عملیات قبلی خواهد بود. وی چشم انداز و افق مقابل جریان مقاومت را روشن دانست و افزود: دشمن بدانند ملت ایران ۴۵ سال ایستادگی کرده است و همچنان هم پای این پرچم می ایستد تا در نهایت این پرچم را به حضرت مهدی (عج) اهدا کند.

اوراق ضد خزانه!

چگونه رد دیون دولت به پیمانکاران در قالب اوراق خزانه اسلامی باعث گران تمام شدن پروژه های عمرانی دولت می شود

تمام می شود. ولی این تمام ماجرا نیست زیرا دولت برای جبران ضرر پیمانکار ۲۰ درصد به عنوان حفظ قدرت خرید اوراق به پیمانکار می دهد. یعنی پروژه های که پیمانکار نرخ آن را ۱۰۰ میلیارد اعلام کرده است، دولت بابت آن ۱۲۰ میلیارد تومان اوراق در اختیار پیمانکار قرار می دهد.

این رویه دو واقعیت مهم را نمایان می کند؛ اول این که با توجه به این که پیمانکار ۱۰ درصد ابتدا به نرخ پروژه ه افزوده است و ۲۰ درصد از طرف دولت به عنوان حفظ قدرت خرید اوراق دریافت کرده است یعنی پروژه ۹۰ میلیارد تومانی را ۱۲۰ میلیارد تومان از دولت متقبل شده است که بخش مهمی از ضرر پیمانکار جبران می شود.

● چگونه پروژه های دولتی حداقل ۳۰ درصد گران تر تمام می شوند

ولی آن چه در این میان اهمیت دو چندان دارد بهای تمام شده پروژه های دولتی است. یعنی دولت با رویه ای که در نظر گرفته و به جای پرداخت نقدی مطالبات اوراق خزانه در اختیار پیمانکار قرار می دهد باعث شده است به طور مثال یک پروژه ۹۰ میلیارد تومانی ۱۲۰ میلیارد تومان برای دولت آب بخورد و این مهم ترین دلیل گران تمام شدن پروژه های عمرانی دولت است. در نهایت این رویه قطعه به ضرر دولت و کشور تمام می شود زیرا از یک سو پیمانکار ناچار می شود برای جبران ضرر خود بهایی غیر واقعی اعلام کند و از سویی دولت ناچار است اوراق را باقیمت گران نقد کند، حال تصور کنید اگر پروژه های عمرانی دولت در یک سال ۵۰۰ هزار میلیارد تومان در نظر گرفته شده است و بخش عمده این اعتبارات یعنی حدود ۳۰۰ میلیارد تومان در قالب اوراق خزانه باشد، ۳۰ درصد این عدد هزینه غیر واقعی پروژه ها و ضرر دولت و کشور است.

عکس: سیدرضا حقانی

رویه حذف شده است و عملاً این دو نهاد دولتی اوراق خزانه اسلامی دولت را برای تسویه دیون قبول نمی کنند.

● یک اعتراف تلخ

رئیس هیئت مدیره انجمن مهندسين مشاور استان درباره فرایند اوراق خزانه یک توضیح ارائه می کند که خود گویای بسیاری از مشکلات است. غیب دوست می گوید: پیمانکاران برای جبران هزینه ها و ضرر ناشی از دریافت اوراق و تنزیل آن ها معمولاً نرخ پروژه ها را ۱۰ درصد بالاتر اعلام می کنند. مثلاً اگر پروژه ای ۹۰ میلیارد تومان ارزش داشته باشد، پیمانکاران نرخ آن را ۱۰۰ میلیارد تومان اعلام می کنند تا بتوانند بخشی از ضرر خود را جبران کنند اما در عمل با توجه به تورم و نرخ تنزیل جبران نمی شود.

این اعتراف تلخ بازگوکننده یک حقیقت است؛ این که چرا پروژه های عمرانی دولت تا این حد گران تمام می شوند. در واقع با این کار دولت که از سال ۹۴ کلید خورد، پیمانکار برای جبران ضرر خود از تنزیل اوراق خزانه بهای تمام شده پروژه را بین ۱۰ تا ۱۵ درصد بالاتر از قیمت واقعی به دولت اعلام می کند و این یعنی بهای تمام شده پروژه ۱۵ درصد گران تر از نرخ واقعی

و با توجه به این که دولت قدرت خرید ۲۰ درصدی برای اوراق در نظر گرفته بود، پیمانکار نهایت ۳ درصد متضرر می شود اما امروز این نرخ به ۳۲ درصد رسیده است و پیمانکار حداقل ۱۳ درصد متضرر می شود. یعنی اوراق را که یک میلیارد ارزش داشته باشد، باید با قیمت ۶۸۰ میلیون تومان در فرابورس به بانک ها یا صندوق های سرمایه بفروشد. اگر اوراق ۲ ساله باشد باید با نرخ بیش از ۶۴ درصد بفروشد؛ در حالی که دولت سالانه تنها ۲۰ درصد قدرت خرید را جبران می کند و ضریب دو ساله آن می شود ۴۰ درصد. لذا پیمانکار حداقل ۲۶ درصد بابت اوراق با سرسید دو سال متضرر می شود.

● مالیات و تأمین اجتماعی اوراق را قبول نمی کنند

رئیس هیئت مدیره انجمن مهندسين مشاور استان درباره تهاثر این اوراق در قالب تسویه دیون به تأمین اجتماعی و سازمان امور مالیاتی می گوید: تا دو سال پیش این رویه بوده است و دولت در قانون بودجه این فرایند را آورده بود طوری که مادر قبالت مطالبات خود مان اوراقی را برای تسویه دیون دریافت می کردیم و این اوراق را به اداره مالیات یا تأمین اجتماعی تحویل می دادیم اما در قانون بودجه سال گذشته این

اجتماعی را از اجرای پروژه ها و عملکرد اقتصادی خود پر داخت کند، اما خود دستگاه های دولتی یعنی اداره مالیات و تأمین اجتماعی از پذیرش این اوراق سر باز می زنند و اجحاف دولت در حق پیمانکاران مضاعف شده بود. در نهایت با پیگیری ها و گزارش های مطالبه ای رسانه ها به خصوص در روزنامه خراسان، دولت دو دستگاه تأمین اجتماعی و سازمان امور مالیاتی کشور را وادار به پذیرش این اوراق به عنوان تسویه دیون پیمانکاران کرد تا بتواند از این طریق بخشی از ضرر پیمانکاران را جبران کند که این رویه در قوانین بودجه نیز تعبیه شده بود.

اما با تشدید بحران اقتصادی و در رفتن فنر قیمت ها و بالا رفتن نرخ تورم به بیش از ۷۰ درصد میزان ضرر پیمانکاران و دریافت کنندگان اوراق خزانه دو چندان شد. دولت برای جبران این ضرر و حفظ قدرت خرید این اوراق، اوراق خزانه دولتی را با نرخ سالانه ۱۵ تا ۲۰ درصد بالاتر در اختیار پیمانکاران قرار داد. علاوه بر این در دولت سیزدهم رویه ها تا حدی به سود پیمانکاران شد و بخش عمده از اعتبارات عمرانی را به صورت نقد در اختیار پیمانکاران قرار می داد.

● تنزیل ۲۲ درصدی

با این حال به نظر می رسد این رویه ها مجدده به تنظیمات کارخانه بازگشته است؛ طوری که رئیس هیئت مدیره انجمن مهندسين مشاور استان در گفت وگوبا «خراسان صوبی» می گوید: متأسفانه رویه ای که در یکی دو سال گذشته بود عملاً از دور خارج شده است و پیمانکاران متضرر شده اند. امروز نرخ تنزیل اوراق خزانه اسلامی با نرخ ۲۲ درصد انجام می شود. «عباس غیب دوست» در توضیح می گوید: هم اکنون خرید و نقد کردن اوراق خزانه در فرابورس انجام می شود و نرخ سالانه ای که تعیین می شود، بیش از ۲۲ درصد است؛ در حالی که در ابتدای سال این نرخ ۱۰ درصد پایین تر بوده است